

Mijn oude fietszadel

Paul van Warmerdam
G.S. van Ruwiellan 84, 3621 XB Breukelen

Onlangs heb ik het zadel van mijn oude fiets aan de Historische Kring Breukelen geschonken. Bij die gelegenheid kwamen de volgende herinneringen bij mij boven.

Toen ik, heel lang geleden, mijn Simplex rijwiel kocht, in de Spuistraat in Amsterdam, vertelde de verkoper/fietsenmaker me dat ik een echt oude Amsterdamse politiefiets had aangeschaft. Een steil en hoog voertuig. Als ik er naast liep, voelde het in het begin aan alsof ik zelf ook een politie-agent was. Het ontbrak er nog maar aan dat er een dubbele stang op zat. De fiets had een strenge stuurstang, een omgekeerd racestuur dacht ik later wel eens, als een racefiets er mij voorbijschoot.

Mijn politiefiets had het mooiste en bijna het oudste zadel van Breukelen. Dat zadel was van een kwaliteit en comfort die je bij geen enkele tegenwoordige fiets meer vindt; als ik er op ging zitten, waande ik me in een fauteuil. Het paste zich aan aan je zitvlak: het had dubbele veren. Toen mijn - inmiddels volwassen - kinderen nog klein waren en weleens achterop zaten, kregen ze altijd de waarschuwing te horen: "Hou je niet vast aan de veren van het zadel, want daar kunnen je vingers lelijk tussen bekneld raken".

Mijn buurman heeft de hele fiets eens uit elkaar gehaald en opgeknapt; de fiets liep niet zo licht meer als ik had gehoopt. Het merk Simplex stond groot op de horizontale en de verticale stangen; mijn buurman meende er ook goed aan te doen mijn naam er voluit op te zetten. Dat daarmee PGEM van Warmerdam ook tot Simplex werd bestempeld, was een bijeffect dat ik vervelend maar hij kennelijk erg leuk vond. Sindsdien leek het wel of mijn prachtige klassieke fiets in heel Breukelen bekend was. Het werkte beter tegen diefstal en vandalisme dan een ingegraveerde postcode.

Toen ik eens bij fietsenmaker Age van 't Hoff was, zei deze opeens: "Zo te zien, is het zadel misschien wel bij Knoop gemaakt; die had hier een zadelmakerij". Ik herinnerde me toen dat er inderdaad oorspronkelijk een naamplaatje van Knoop achter op het zadel had gezeten, maar dat dat er afgehaakt of gestolen is.

Van 't Hoff bleek in zijn jonge jaren bij de firma Kooij in Mijdrecht gewerkt te hebben, waar dit soort fietsen gemaakt werden. Ook had hij daar nog soortgelijke zadels gemaakt. Ze noemden die zweefzadels, vanwege de zweef/hangveren die steunden op een brug die van achteren naar voren liep, op ruime afstand onder de 'zitting'. "Je had wel enige behendigheid nodig om de kopveren in elkaar te vlechten. Die hang/zweefveer was een verhaal apart. We maakten eerst veren van anderhalve meter en dan knipten we die op lengte af: negen rondingen. Daar werd dan een bout met schroefdraad doorheen gemanoevreerd waar de bovenveer op moest; daar weer een moer op en dat ging vast aan de brug. Het was een heel secuur karweitje."

Van 't Hoff woont al sinds 1936 in Breukelen, waar hij oorspronkelijk twee huisjes huurde: in het ene ging hij wonen en in het andere begon hij een rijwielherstelplaats. Zijn vader was vanouds fietsenmaker in Vinkeveen; hij werd het in Breukelen.